

Follo distriktsrevisjon

Forvaltningsrevisjonsrapport

Mottak og integrering av flyktninger

Frogn kommune

Forord

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for Frogn kommune etter Kommuneloven av 25. september 1992 med endringer av 12. desember 2003. Formålet med forvaltningsrevisjon er nedfelt i lovens § 77 nr. 4 som har følgende ordlyd:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).”

Prosjektet er gjennomført i perioden oktober 2008 til desember 2008. Follo distriktsrevisjon vil benytte anledningen til å takke kommunens kontaktperson, flyktninger som har deltatt i undersøkelsen og ansatte i Frogn kommune som har bistått revisjonen i forbindelse med gjennomføringen av undersøkelsen.

Prosjektet er gjennomført av forvaltningsrevisor Jo Egil Aalerud.

Steinar Neby
Revisjonssjef

Jo Egil Aalerud
Prosjektleder

24. februar 2009

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE.....	4
1 SAMMENDRAG	5
2 INNLEDNING	6
2.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	6
2.2 BRUKTE FORKORTELSER I RAPPORTEN	6
3 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.....	7
3.1 FORMÅL	7
3.2 PROBLEMSTILLINGER	7
3.3 AVGRENSNINGER	7
4 METODER OG GJENNOMFØRING.....	8
4.1 GJENNOMFØRING	8
4.2 DATAENES PÅLITELIGHET OG GYLDIGHET	8
4.3 UTVALG OG GJENNOMFØRING	8
5 REVISJONSKRITERIER.....	10
6 PROBLEMSTILLING 1: - IVARETAKELSE AV FLYKTNINGENE.....	12
6.1 FAKTABESKRIVELSE.....	12
6.2 VURDERINGER.....	16
6.3 KONKLUSJONER	17
7 PROBLEMSTILLING 2: - FLYKTNINGENES OPPLEVELSER.....	18
7.1 FAKTABESKRIVELSE.....	18
7.2 VURDERINGER.....	20
7.3 KONKLUSJONER	21
8 ANBEFALINGER.....	22
9 RÅDMANNENS UTTALELSE	23
10 REVISJONENS KOMMENTARER TIL RÅDMANNENS UTTALELSE.....	25
11 LITTERATURLISTE.....	26

1 Sammendrag

Forvaltningsrevisjonsprosjektet om arbeidet med flyktninger i Frogn er gjennomført i tråd med den justerte prosjektskissen som ble endelig godkjent av kontrollutvalget i Frogn etter høringsrunde med frist 18. august 2008.

Målet med undersøkelsen har vært å påse at de nyankomne flyktingenes rettigheter blir ivaretatt i forhold til de rettigheter og plikter de har, samt å undersøke hvordan flyktingene opplever ivaretagelsen av disse.

Undersøkelsen bygger på opplysninger innhentet fra dokumenter og intervjuer med personer som har sentrale roller i arbeidet med flyktninger og på en spørreundersøkelse blant nyankomne flyktninger som kom til kommunen i årene 2004 – 2007.

Rutinene er beskrevet gjennom en mottaksplan for flyktingene. Planen viser at fagenhetene har det samme ansvaret for tjenesteytingen til flyktninger som for andre innbyggere, mens flyktingkonsulenten er ansvarlig for samordningen og planleggingen. Modellen sikrer at flyktingene får de rettmessige tjenestene til minst samme standard som andre innbyggere.

Kommunen er i tett dialog om mottak av flyktninger når de har tilgang på ledig boliger. Fremgangsmåten innebærer at flyktingene i hovedsak blir raskt bosatt, og den relativt korte tiden til de blir bosatt bidrar til en positiv holdning til kommunen blant flyktingene. De fleste blir bosatt i kommunale boliger, og de er i all hovedsak godt fornøyd med boligene. Spesielt beliggenhet nær handel og offentlig kommunikasjon synes å være viktig for flyktingene.

Fra og med 1. september 2004 måtte alle kommuner tilby sine nyankomne flyktninger mellom 18 og 55 år en introduksjonsordning for å gi de grunnleggende kunnskaper i norsk og norsk samfunnsliv og forberede dem på deltakelse i yrkeslivet. Frogn kommune har lagt ordningen til Follo kvalifiseringssenter (FKS). Undersøkelsen viste at:

- Flyktingene kom raskt i gang med ordningen og godt innenfor lovens frist på tre måneder.
- Flyktingene fikk utbetalt den rettighetsbaserte introduksjonsstønadene til rett tid og i hovedsak i rett omfang.
- Flyktingene fikk medvirke til sine individuelle planer og hadde muligheter til å endre og påvirke planen underveis under opplæringen.
- Flyktinger kommer seg ut i videre arbeid, utdanning eller i praksisplass etter at de har gjennomført ordningen, mens det kan se ut som deltakere som har avbrutt ordningen uten bestått språkstest har større problemer med å etablere seg i arbeidslivet.
- De fleste flyktingene blir økonomisk uavhengige av kommunen etter introduksjonsordningen.

Undersøkelsen avdekket ikke at flyktingene ikke fikk tjenester de hadde rett til. I de tilfellene flyktingene var misfornøyd, så var det fordi de forholdt seg til hva andre fikk og ikke hva de faktisk hadde rett til.

Undersøkelsen viste at flyktingene trives med å bo i Frogn kommune, og kun en av de 14 undersøkte husstandene har flyttet fra kommunen.

2 Innledning

2.1 Bakgrunn for prosjektet

I kontrollutvalgsmøtet 25. juni 2008 sak 21/08 ble det vedtatt å gi Follo distriktsrevisjon i oppdrag å gjennomføre et forvaltningsprosjekt om flyktningarbeidet i Frogn kommune. Oppdraget er gitt fordi kontrollutvalget i Frogn kommune vurderer at det kan være risiko for at tjenesten ikke fungerer i henhold til gjeldende lov og forskrifter.

2.2 Brukte forkortelser i rapporten

I rapporten er disse forkortelsene brukt på flere steder:

AID – Arbeids- og inkluderingsdepartementet: Opprettet i 2005 for å samle ansvar for politikken knyttet til arbeidsmarked og arbeidsmiljø, velferd, pensjoner, innvandring og integrering, samer og nasjonale minoriteter i et departement.

IMDi – Integrasjons- og mangfoldsdirektoratet: Utskilt fra Utlendingsdirektoratet (UDI) 1. januar 2006 for å være et kompetansesenter og en pådriver for integrering og mangfold. IMDi har ansvar for personer som *har* fått opphold i landet. Direktoratet er underlagt AID.

FKS – Follo kvalifiseringssenter IKS: Opprettet i 1993 for å undervise innvandrere i norsk og samfunnskunnskap. Senteret er organisert som et IKS (FK) eid av Frogn, Ski og Vestby kommuner. Hvert år er ca 470 elever innom senteret, og omkring 250 har til enhver tid undervisning. Av disse er mellom 30 og 40 nyankomne flyktninger fra de tre eierkommunene.

NAV – Arbeids- og velferdsforvaltningen: Opprettet 1. juli 2006 for å tilby brukere integrerte løsninger fra Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Aetat og Trygdeetaten) og kommunens sosialtjeneste. Innen 2010 skal det opprettes 460 kontorer over hele landet for å dekke alle landets innbyggere.

3 Formål og problemstillinger

3.1 Formål

Formålet med prosjektet er å vurdere om Frogn kommune følger opp nyankomne flyktninger på en tilfredsstillende måte.

3.2 Problemstillinger

I formålet for prosjektet ble det opprinnelig definert følgende problemstillinger:

- Hvordan sikrer Frogn kommune at nyankomne flyktninger blir ivaretatt i forhold til de rettigheter de har?
- Hvordan opplever nyankomne flyktninger at de blir ivaretatt i forhold til sine rettigheter?

Ettersom mange av flyktingenes rettigheter er knyttet opp mot de plikter som er satt for flyktingene, har vi funnet det naturlig å føye til ”og plikter” etter ordet rettigheter i begge problemstillingene.

De justerte problemstillingene blir dermed:

- Hvordan sikrer Frogn kommune at nyankomne flyktninger blir ivaretatt i forhold til de rettigheter og plikter de har?
- Hvordan opplever nyankomne flyktninger at de blir ivaretatt i forhold til sine rettigheter og plikter?

3.3 Avgrensninger

Begrepet flyktning er ikke entydig definert, men oppfattes vanligvis som en person som av ulike årsaker har måttet flykte på grunn av fare for sitt liv og helse. Vi har i tillegg avgrenset oppdraget til å se på de flyktingene som kommer direkte fra asylmottak til førstegangs bosetting. Vi ser dermed ikke på andre innvandrere eller fremmedspråklige i Frogn eller på andre flyktninger som har flyttet til Frogn etter at de opprinnelig har blitt bosatt i en annen kommune (sekundærflyttere).

I problemstilling 1 er det vurdert om det er etablert rutiner for å ivareta flyktingenes rettigheter og plikter, og om flyktninger mottar de ytelser som de har rett til ved bosetting i Frogn kommune. I tillegg vil vi gjennom en intervjuundersøkelse kartlegge de foreløpige effektene av det arbeidet som blir gjort for flyktingene.

Når det gjelder problemstilling 2 er det gjennomført en intervjuundersøkelse for å belyse om flyktingene har fått den bistanden de har hatt behov for og i hvilken grad de selv har påvirket sin egen livssituasjon.

4 Metoder og gjennomføring

4.1 Gjennomføring

Undersøkelsen bygger i hovedsak på følgende kilder:

- Prosedyrer og rutinebeskrivelser utarbeidet av kommunen
- Årsmelding og virksomhetsplan for sosial- og barnevernstjenester
- Handlingsplanen for Frogn kommune
- Dokumenter fra FKS og Frogn kommune
- Regnskapsutskrifter for utbetaling av introduksjonsstønad
- Intervjuundersøkelser blant flyktninger som har vært gjennom introduksjonsordningen.
- Intervju med flyktningkonsulent i Frogn kommune
- Intervju med ansatte ved FKS.

4.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet

Undersøkelsen bygger på opplysninger fra gjennomgang av dokumenter og intervjuer med ulike personer som har sentrale roller i arbeidet med flyktninger som kommer til Frogn kommune og på en spørreundersøkelse rettet mot flyktningene. Informasjon som er fremkommet er referert og bekreftet av de som er intervjuet.

Spørreundersøkelsen rettet mot flyktningene er gjennomført i all hovedsak som en samtale hjemme hos flyktningene.

Kvalitetssikring av datagrunnlaget omfatter en vurdering av pålitelighet (reliabilitet) og gyldighet (validitet). Gyldighet brukes gjerne som et uttrykk for om vi har målt det vi ønsker å måle. Gyldigheten er sikret ved at revisjonen har innhentet sentrale dokumenter som er spesifisert i revisjonskriteriene, intervjuet nøkkelpersoner om praktiseringen av rutiner definert i revisjonskriteriene og beskrevet i kommunens egne dokumenter og intervjuet brukere av tjenestene om opplevelsene av tjenestene.

Pålitelighet er et uttrykk for hvor nøyaktig innsamling av data har vært, og at det ikke er skjedd systematiske feil underveis i innsamlingen. Dokumenter som er gjennomgått er kommet fra Frogn kommune eller Follo kvalifiseringssenter. Det er skrevet referater fra intervjuer, og disse er bekreftet av de intervjuede i ettertid. Opplysninger som er fremkommet i andre samtaler er blitt verifisert av kilden. Intervjuene har båret preg av refleksjon og åpenhet.

4.3 Utvalg og gjennomføring

Spørreundersøkelsen ble gjennomført blant de flyktningene som flyttet til kommunen i årene 2004 – 2007 og som har gjennomført introduksjonsordningen. Siden enkelte husstander har flere enn en flyktning som har hatt rett til introduksjonsordning og mange av dem har yngre familiemedlemmer som går i barnehage eller skole, ble antall aktuelle husstander redusert til 14. Revisjonen sendte i forkant av undersøkelsen ut brev til flyktningene for å forklare hvem vi er og hvorfor vi ønsket å intervju dem. Intervjuene ble gjennomført hjemme hos flyktningene. I tillegg til de avtalene som ble avtalt på telefon, gjennomførte vi en dør-til-dør aksjon for å sikre at flest mulig av flyktningene ble intervjuet. På slutten gjennomførte vi et forenklet telefonintervju av de flyktningene som det var vanskeligst å finne passende tidspunkt å gjennomføre intervjuet med. Telefonintervjuene er kun nyttet i undersøkelsen for å kartlegge de foreløpige effektene av det arbeidet som er utført (se punkt 6.1.5).

Tabell 1: Fordeling av husstander i populasjonen

	Antall husstander	Antall flyktninger	Fordeling
Dybdeintervju hjemme hos flyktningfamilie	9	22	69 %
Forenklet telefonintervju	3	3	9 %
Flyttet fra Frogn: Ikke oppnådd kontakt med	1	3*	13 %
Bosatt i Frogn: Ikke oppnådd kontakt med	1	4*	9 %

*Kilde: Folkeregisteret

Også intervjuene med flyktningene har båret preg av refleksjon og åpenhet.

5 Revisjonskriterier

Følgende problemstillinger skal belyses:

1. Hvordan sikrer Frogn kommune at nyankomne flyktninger blir ivaretatt i forhold til de rettigheter de har?
2. Hvordan opplever nyankomne flyktninger at de blir ivaretatt i forhold til sine rettigheter?

Sentralt lovverk på området er *lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere*. Loven trådte i kraft 1. september 2003, men ble først obligatorisk for kommunene 1. september 2004. Den gir alle kommuner plikt til å tilby flyktninger mellom 18 og 55 år et to-årig introduksjonsordning innen tre måneder fra bosetting i kommunen eller fra det tidspunkt krav om deltakelse blir framsatt. Programmet tilrettelegges for personer som har behov for kvalifisering med grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv og forberedelse for deltakelse i yrkeslivet. Programmet kan vare i tre år når særlige grunner taler for det. Flyktingenes rett og plikt til deltakelse i programmet samt kommunens ansvar for å tilby introduksjonsprogram er hjemlet i introduksjonslovens §2 - §5.

Formålet med loven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet. Resultatkravet fra AID til IMDi er at 60 % skal være i utdanning eller arbeid når de er ferdig med introduksjonsordningen og at 90 % skal være i utdanning eller arbeid ett år senere.

Flyktninger som medvirker i introduksjonsordningen får en egen introduksjonsstønad som tilsvarer to ganger grunnbeløpet i folketrygden. Dette utgjør for tiden omlag 11.700 kroner i måneden. Fravær fra ordningen medfører trekk i stønaden. Stønaden skal utbetales etterskuddsvis. Retten til introduksjonsstønad samt beregning av stønad er hjemlet i §8 - §16 i introduksjonsloven.

Inntil flyktingene mottar introduksjonsstønaden, vil flyktingen kunne være avhengig av økonomisk sosialhjelp og bistand til å finne egnet bolig, som er hjemlet i lov om sosiale tjenester §5 – 1 Stønad til livsopphold og §3 – 4 Boliger til vanskeligstilte. I IMDIs egen rutinehåndbok for bosettingsarbeidet legges det vekt på rask bosetting etter vedtak om oppholdstillatelse, der bosetting innen seks måneder etter vedtak om oppholdstillatelse er satt opp som et konkret mål.

I henhold til introduksjonslovens §6 skal det også lages en individuell plan, som skal utformes på grunnlag av vedkommendes opplæringsplan og av hvilke tiltak vedkommende kan nyttiggjøre seg.

En sentral del av introduksjonsloven er opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Alle utlendinger mellom 16 og 55 år som har fått arbeids- eller oppholdstillatelse eller kollektiv beskyttelse i massefluktsituasjon etter utlendingsloven har rett og plikt til å delta i gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap i til sammen 300 timer. Personer kan bli fritatt for plikten dersom det kan dokumenteres at personen kan tilstrekkelig norsk eller samisk eller etter søknad på grunn av helsemessige eller andre tungtveiende årsaker.

Revisjonen har valgt følgende kriterier for våre vurderinger når det gjelder den første problemstillingen:

- Frogn kommune har etablert rutiner som sikrer at flyktingenes rettigheter ivaretas ved bosetting.
- Flyktingene i Frogn kommune blir raskt bosatt i egnede boliger innen 6 måneder.
- Frogn kommune tilbyr alle flyktinger mellom 18 og 55 år introduksjonsordningen innen tre måneder.
- Frogn kommune utbetaler rett introduksjonsstønad til rett tid.
- Flyktingene i Frogn kommune blir etter introduksjonsordningen økonomisk uavhengige.

Når det gjelder den andre problemstillingen har vi lagt følgende kriterier til grunn:

- Frogn kommune har bistått flyktingene når de har hatt behov for det.
- Flyktingene i Frogn kommune har selv medvirket til å utforme sine individuelle planer.

6 Problemstilling 1: - Ivaretagelse av flyktningene

1. Hvordan sikrer Frogn kommune at nyankomne flyktninger blir ivaretatt i forhold til de rettigheter og plikter de har?

6.1 Faktabeskrivelse

6.1.1 Rutinebeskrivelser

I et internt dokument omtalt som ”mottaksplanen” er rutineene for mottak for flyktninger omtalt. Til grunn for arbeidet ligger det overordnede nasjonale målet om reell likestilling mellom flyktninger og nordmenn til grunn. Det innebærer at flyktninger har de samme muligheter, rettigheter og plikter som andre innbyggere, selv om flyktningene vil ha sine særskilte behov for å kunne nyttiggjøre seg av kommunale tilbud. Et viktig prinsipp i Frogn kommune er derfor enhetsansvar på de ulike fagområdene, dvs. at de kommunale enhetene som har ansvar for tilrettelegging av et tilbud for innbyggerne også har det for flyktningene.

Men enhetsansvaret er det store behov for å samordne aktivitetene ved de ulike enhetene til en målrettet og helhetlig strategi på området. I Frogn er dette organisert med en flyktningkonsulent og ved et tverrfaglig forum for flyktningarbeidet i Frogn kommune (TFF) som møtes 1-2 ganger i året for å behandle saker som berører arbeidet med flyktninger.

Mottaksplanen er utarbeidet av flyktningkonsulenten og beskriver:

- Flyktningkonsulentens arbeid før, ved og etter mottak av flyktningene
- Eiendomsansvarlig oppgaver før, ved og etter mottak av flyktningene
- Sosialtjenestens arbeid før og ved mottak av flyktningene
- Helsestasjonens oppgaver før og etter mottak av flyktningene
- Skolenes oppgaver før, ved og etter mottak av flyktningene
- Barnehagenes oppgaver før, ved og etter mottak av flyktningene
- FKS´ arbeid med introduksjonsarbeid og norskopplæring med samfunnskunnskap for voksne før, ved og etter mottak av flyktningene.

Det er flyktningkonsulenten som har samordnings- og planleggingsansvaret innenfor kommunens arbeid med integreringen av flyktningene. Det er konsulenten som har kontakt med og gjør avtaler med IMDi om de flyktningene som skal bosettes, gir beskjed til relevante kommunale og statlige enheter om mottaket, gjennomfører informasjonssamtale med flyktningen før mottak og mottakssamtale og praktisk bistand ved mottak og følger opp krav til staten om tilskudd. Flyktningkonsulenten ble organisasjonsmessig en integrert del av NAV ved opprettelsen av lokalt NAV-kontor i Frogn 17. november 2008, men arbeidsgiveransvaret for flyktningkonsulenten vil fremdeles ligge i Frogn kommune.

Eiendomsansvarlig skal være informert om de rammeavtalene for mottak av flyktninger som finnes og som i samarbeid med flyktningkonsulenten skal vurdere boligbehovet for flyktningene. Innkjøp, montering og plassering av møbler og utstyr skal i størst mulig grad gjennomføres av flyktningen, men i noen tilfeller får flyktningen bistand til innkjøp og i noen tilfeller blir boligen delvis møblert før ankomst.

Revisjonen har bare ettergått rutinene i forbindelse med introduksjonsordningen (punkt 6.1.3) og utbetaling av introduksjonsstønad (punkt 6.1.4).

6.1.2 Bosetting av flyktninger

Kommunestyret i Frogn har vedtatt å ta i mot om lag 10 flyktninger til bosetting i kommunen hvert år. Tall hentet fra Årsrapporten for sosial- og barnevernstjenester viser at det er årlige variasjoner i antall flyktninger som mottas for bosetting. Sett over flere år ligger antall flyktninger på det nivået som det er vedtatt.

Tabell 1: Flyktninger bosatt i Frogn 2004 - 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Flyktninger bosatt	15	6	9	9	3*
Av disse innom introduksjonsordningen	5**	2	7	1	
Antall husvære formidlet	4	4	5	6	

*Per oktober 2008

**Det deltok i tillegg flyktninger som ankom Frogn før introduksjonsloven trådte i kraft

Frogn kommune har tilgang på kommunale boliger som gjør det mulig å bosette flyktninger raskt når en bolig blir ledig. Frogn kommune har dialog med IMDi omkring hvilke flyktninger som skal plukkes ut på grunnlag av de boligene som er ledige. Kommunen ønsker å unngå at en får tildelt flyktninger før de har en ledig bolig, slik at flyktningene ikke skal vente lenge i mottak før de blir bosatt. På spørsmål til flyktningene om hvor lang tid det tok fra de fikk beskjed om bosettingskommune til faktisk bosetting i Frogn svarte 7 av 9 at de flyttet til Frogn innenfor et intervall på to uker til to måneder.

Tabell 2: Oversikt over bosettingstid*

Bosettingstid	Innen 1 måned	2 måneder	3 – 6 måneder	7 – 9 måneder
Antall husstander	3	4	1	1

*) tid fra flyktning får beskjed om bosetting i Frogn til flyktning flytter til Frogn

Det er bolig møter i kommunen hver måned for å gå gjennom hvem som har behov for kommunal bolig. Alle de intervjuede flyktningene oppgir at de har fått sin bolig formidlet gjennom kommunen, og oversikten fra kommunen viser at majoriteten av flyktningene blir bosatt på slutten av året, som regel i månedene oktober – desember. Dette skal være et midlertidig botilbud, men botiden kan være svært forskjellig fra flyktning til flyktning. Vår gjennomgang viser at de fleste flyktningene som ble mottatt i perioden 2004 – 2007 og som er ferdig med introduksjonsordningen, fremdeles bor i kommunal bolig. Det er imidlertid ikke alle som blir bosatt i kommunal bolig selv om det er kommunen som formidler boligen ved bosettingen.

Tabell 3: Boligoversikt over flyktninger

	Bor i kommunal bolig		Bor i privat bolig	
	Ikke flytteplaner	Har flytteplaner	Leier bolig	Eier egen bolig
Antall husstander	6	1	1	1
Antall flyktninger	15	3	1	3

Som det fremgår av tabell 3 hadde få flyktninger konkrete planer om å flytte. Blant de som ikke hadde flytteplaner, var majoriteten fremdeles i en tidlig fase med å etablere seg i arbeidslivet, og de var tydelig mer opptatt av det enn å finne seg ny bolig. Fra kommunens

side er det ikke meningen at flyktningene skal bli boende i kommunal bolig på permanent basis, og kommunen opplyser at det foregår en naturlig utskifting i boligene etter hvert som flyktningene blir økonomisk selvstendige.

6.1.3 Introduksjonsordningen

For kommunene Vestby, Ski og Frogn er denne ordningen lagt til FKS, men hvor enkeltvedtak om ordningen, jf introduksjonslovens §21 Forholdet til forvaltningsloven, fremdeles blir fattet i flyktningens bostedskommune. Som enkeltvedtak regnes tildeling og stans av program, vesentlig endring av individuell plan, permisjon og trekk i stønad på mer enn 50 %.

Både FKS og kommunen oppgir at nærmest alle flyktninger kommer i gang med introduksjonsordningen innen tre måneder etter at de er blitt bosatt. Intervjuene med flyktningene bekrefter dette. Svarene fra flyktningene varierte innenfor et intervall fra samme uke som de ble bosatt i kommunen til to måneder etter bosetting.

6.1.4 Introduksjonsstønad

Det er utarbeidet skriftlige saksbehandlingsrutiner for effektivering av introduksjonsstønad fra vedtak om stønad frem til stønaden utbetales gjennom lønssystemet i Frogn kommune. Vedtak om introduksjonsordning fattes av flyktningkonsulenten, mens kvalifiseringscenteret registrerer fravær fra opplæringen. FKS har et dobbelt registreringssystem, der lærerne fører fravær fra undervisningen og hvor elevene innhenter lærernes signatur på et annet skjema for at de har vært til stede. Disse skjemaene sjekkes mot hverandre og kontrolleres mot innleverte dokumenter før lister med ugyldig fravær oversendes til Frogn kommune. Trekk i stønaden som følge av ugyldig fravær blir lagt inn i fagsystemet Socio av flyktningkonsulenten, og utbetalingen blir foretatt månedlig av lønningskontoret via lønssystemet. Introduksjonsstønaden utbetales den 12. i hver måned, og utbetalingene blir dermed foretatt to måneder på etterskudd i forhold til opptjeningstidspunktet. FKS opplyser at de får en del spørsmål omkring stønadsordningen i begynnelsen, men at flyktningene raskt oppfatter hvordan systemet med etterskuddsvise utbetalinger fungerer.

Revisjonen har gjennomført en stikkprøvekontroll på utbetalingene av 6 flyktninger for å kontrollere at rett introduksjonsstønad ble utbetalt til rett tid. Stikkprøvene viste at flyktningene fikk stønad to måneder etter oppstart som forutsatt i rutinene og at stønaden ble avsluttet to måneder etter at de var ferdig med, fikk permisjon fra eller av annen grunn avbrøt ordningen. Stikkprøven viste at flyktninger med stort ugyldig fravær ble trukket for det i utbetalingene, mens enkelttimer med fravær ikke alltid ble trukket fra. I tillegg viste stikkprøven at to av de seks flyktninger ikke fikk endret stønadssatsen som følge av regulering av grunnbeløpet i folketrygden. For enkelte flyktninger var det til dels mye gyldig fravær. FKS oppgir at de i mange tilfeller sliter med å få informasjon om helsetilstanden vedrørende flyktningene fra eierkommunene, slik at de kan få avgjort hva som er gyldig fravær.

Ved intervjuene med flyktningene kunne en få inntrykk av at Frogn hadde en strengere håndtering av introduksjonsstønaden enn andre kommuner. To av flyktningene reagerte på at de ikke fikk stønad til videre utdanning etter avlagt eksamen ved kvalifiseringscenter fordi de kjente til flyktninger bosatt i nabokommuner som beholdt introduksjonsstønaden ved videre utdanning. Flyktningene har imidlertid ikke rett til introduksjonsstønad etter at introduksjonsordningen er avsluttet.

6.1.5 Flyktingenes deltakelse i arbeidslivet

Formålet med innføringen av introduksjonsloven var å styrke flyktingenes muligheter for å delta i arbeids- og samfunnslivet og deres økonomiske selvstendighet. Resultatkravet fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) til IMDi er at 60 % av nyankomne innvandrere skal være i utdanning eller arbeid når de er ferdig med introduksjonsordningen og at 90 % skal være i utdanning eller arbeid ett år etter at ordningen er avsluttet. Det blir ikke stilt tilsvarende krav til kommunene. Enkelte kommuner, eksempelvis Bærum, stiller resultatkrav i handlingsplanen eller i andre kommunale styringsdokumenter. I Frogn kommune settes det ikke andre mål eller måltall for flyktingarbeidet utover bosettingsmålet på 10 flyktninger per mål.

En undersøkelse gjennomført av IMDi i desember 2007 viser at om lag 70 % på nasjonalt plan er i arbeid eller utdanning, som er høyere enn de 60 % som AID har satt som resultatkrav til IMDi. Rapporten viser at det er store regionale forskjeller i måloppnåelsen og at mange av de som går ut i arbeid jobber deltid, ikke har fast arbeid eller er på tiltak i regi av NAV. En svakhet med rapporten er at resultatene baserer seg på det kommunene rapporterer, og det er store variasjoner i hvilken grad kommunene har oversikt over flyktingene.

Frogn kommunene oppgir også at de har liten oversikt over flyktninger som ikke lenger mottar kommunale tjenester eller som har flyttet til en annen kommune.

Vår spørreundersøkelse viser at alle flyktninger i Frogn har fått arbeid, studerer eller har kommet inn på NAV-tiltak etter å ha gjennomført introduksjonsordningen. En må her være oppmerksom på at utvalget av flyktninger er lite i Frogn. Som det fremgår av tabell 4 er flere av flyktninger ved spørreundersøkelsens gjennomføring i november 2008 økonomisk uavhengig, men mange flyktninger er i en sårbar økonomisk situasjon. Som sårbar har vi definert flyktninger som har tidsbegrenset arbeid (vikariat, engasjement, praksisplass etc.) eller som er avhengig av behov hos arbeidsgiver (ekstrahjelp etc.).

Ved intervjugjennomgangen kom vi over to flyktninger som hadde avbrutt introduksjonsordningen uten å ha avlagt eksamen. En av dem kunne fremdeles ikke kommunisere på norsk, mens den andre kunne tale godt norsk, men opplevde at mangel på eksamen etter introduksjonsordningen gjorde det vanskelig for ham i arbeidslivet.

Tabell 4: Oversikt over flyktingenes økonomiske status

	Helt økonomisk uavhengig	Økonomisk uavhengig, men sårbar*	Delvis økonomisk uavhengig	Helt økonomisk avhengig
Antall husstander	5	4	3	0
Antall flyktninger	10	4	11	0

* flyktninger som har tidsbegrenset eller behovsavhengig arbeid.

Undersøkelsen avdekket at mange flyktninger sliter med å finne seg jobb som kan gi fast inntekt. En respondent forklarte at han hadde laget 16 søknader på en dag uten å få respons på noen av dem. Ved to intervjuer kom det frem at de tidligere hadde fått praksisplass i bedrifter som hadde mangel på arbeidskraft, men at arbeidsgiverne ikke ville ansatte nye arbeidstakere. Blant kvinnene er renholdsbransjen den absolutt vanligste bransjen å få jobb i, og noen av dem har også fast jobb. Blant mennene er det i tillegg til renhold også vanlig med lagerarbeid, men sysselsettingen på lager synes å være preget av tidsbegrenset arbeid.

6.2 Vurderinger

Det er utarbeidet en mottaksplan som synes å gi en god oversikt over de rutiner som bør være på plass for å gjennomføre bosetting av flyktninger. Planen er en intern plan som ikke er blitt behandlet på politisk nivå eller på høyt administrativt nivå. Det er videre blitt opplyst at planen har vært på ”intern høring” uten at det har kommet større reaksjoner på planen. Revisjonen mener at planen med fordel kunne vært bedre forankret, også på politisk nivå, slik at en kunne skapt en bredere forståelse av de utfordringer en står overfor ved mottak av flyktninger.

Mottaksplanen dokumenterer at det er innført enhetsansvar i Frogn. Denne måten å organisere arbeidet på synes å være hensiktsmessig og god fordi flyktingene på denne måten sikres at de blir tilbudt de rettmessige enkelttjenestene av minst samme standard som andre innbyggere. Revisjonen ser imidlertid en fare ved at helheten i tjenesteytingen for den enkelte flyktingfamilie ikke blir ivarettatt dersom de ulike kommunale, fylkeskommunale og statlige virksomheter ikke klarer å samarbeide.

Flyktingkonsulenten har en viktig koordinerende rolle ved mottak av flyktingene, men han har også en viktig rolle som veileder og samtalepartner for mange av flyktingene. Ved bruk av enhetsmodellen vurderer revisjonen dette som en kritisk suksessfaktor for å få til en god integrering av flyktingene. For å lykkes i denne rollen er det viktig at flyktingkonsulenten som flyktingenes personlige kontakt er tilgjengelig for flyktingene når de har behov for bistand. Inkluderingen av flyktingkonsulenten i det nyopprettede NAV-kontoret i Frogn gir muligheter for mer samordnede tjenester, men det ligger også en risiko for at integrasjonen i en større organisasjon skaper en større barriere for flyktingen for å nå frem til sin kontaktperson. Revisjonen mener at kommunen bør være oppmerksom på dette og heller sikre at flyktingkonsulenten blir mer tilgjengelig.

Undersøkelsen viser at Frogn kommune i de fleste tilfellene bosetter sine flyktninger raskt, og kommunen bidrar derfor positivt til IMDis bosettingsmål. Vi fikk et klart inntrykk av at den korte bosettingstiden medførte at flyktingene ble positive i sin holdning til Frogn kommune. På grunnlag av dette vurderer revisjonen at Frogn kommune bør være sikre på å kunne tilby sine flyktninger boliger raskt dersom de vil ta i mot flere flyktninger enn 10 flyktninger i året.

Revisjonen registrerer at flyktingene kommer raskt i gang med opplæringen på Follo kvalifiseringssenter og godt innenfor introduksjonslovens grense på tre måneder. Revisjonen ser at ordningen med interkommunal opplæringssenter skaper en størrelse som gir mulighet for å starte norskopplæring med tett hyppighet både på dag- og kveldstid, noe som er positivt for at flyktingene skal komme raskt i gang med ordningen.

Flyktingene mottok stønad til rett tid og i hovedsak i rett omfang. Revisjonen vurderer at kvalifiseringssenteret har et godt system for fraværsføring, og at risiko for feil og manglende stønadutbetalinger er redusert ved at utbetalingene er lagt inn i lønssystemet. Stikkprøvene viste imidlertid noen manglende trekk og justeringer i utbetalingene. De økonomiske konsekvensene synes å være små både for kommunen og for flyktingene. For øvrig virker det som om Frogn kommune praktiserer en streng, men korrekt håndheving av ordningen med introduksjonsstønnen.

Intervjuundersøkelsen viser i tydelighet at introduksjonsordningen fungerer godt og at flyktingene i etterkant av ordningen kommer i arbeid, skole/universitet eller på tiltak. Revisjonen har observert at deltakere som har avbrutt ordningen underveis, sliter med å komme i arbeid senere. Selv om utvalget er lite, kan det umiddelbart synes viktig at flyktingene tar eksamen eller språktester eller på annen måte får dokumentert sine norskkunnskaper. Det virker derfor svært viktig at flyktingene blir gjort oppmerksom på viktigheten av å få *dokumentert* norskkunnskapene og at de ikke avslutter norskopplæringen selv om de får mulighet for arbeid for en periode.

Revisjonen har merket seg at kommunen ikke setter andre mål enn antall flyktninger som skal bosettes. Revisjonen mener at kommunen også bør vurdere om de skal sette seg mål for integreringsarbeidet. Mulige måleparametre kan være relativt antall nyankomne innvandrere som skal være i utdanning eller arbeid når de er ferdig med introduksjonsordningen eller relativt antall nyankomne innvandrere mellom 16 og 55 år som har bestått eksamen eller språktester i norsk 1-3 år etter mottak.

I tillegg bør kommunen vurdere om mottaks- og integrasjonsarbeidet skal synliggjøres bedre i kommunens styringsdokumenter.

6.3 Konklusjoner

- Frogn kommune har utarbeidet en mottaksplan som sikrer at flyktingenes rettigheter ivaretas. Mottaksplanen kan imidlertid bli bedre forankret både på politisk hold og i kommunens egen organisasjon.
- De fleste flyktingene blir bosatt raskt og vesentlig raskere enn 6 måneder. Den korte bosettingstiden synes å bidra til en vellykket integrering.
- Alle de intervjuede flyktninger fikk tilbud om introduksjonsordningen innen tre måneder. Organisering av en interkommunal enhet som kan tilby tett oppstartshyppighet av ordningen har bidratt positivt til dette.
- Flyktingene mottok stønad til rett tid og i hovedsak i rett omfang. Rutiner for fraværsføring til utbetaling av stønader gjennom kommunens lønssystem synes å være hensiktsmessig organisert, men kommunen bør påse at rutineene for justeringer og trekk i introduksjonsstønadene er tilstrekkelige.
- Flyktingene blir i all hovedsak økonomisk uavhengig etter introduksjonsordningen, men mange av flyktingene er i en sårbar situasjon der de har tidsbegrenset eller behovsavhengig arbeid.

7 Problemstilling 2: - Flyktingenes opplevelser

2. Hvordan opplever nyankomne flyktninger at de blir ivaretatt i forhold til sine rettigheter og plikter?

7.1 Faktabeskrivelse

7.1.1 Får flyktingene rett bistand?

Kommunens representant opplyste at det var store forskjeller i hvor mye kontakt det er mellom kommune og flyktning. I ytterste fall kan en flyktning bosette seg i kommunen uten behov for bistand eller kommunale tjenester verken ved bosetting eller i etterkant. I tillegg kommer det også flyktninger til kommunen som sekundærflyttere, altså flyktninger som i første omgang er blitt bosatt i andre kommuner, men som senere har flyttet til Frogn kommune.

Fra kommunens side legges det vekt på å klargjøre for flyktingene fra første stund at de er voksne mennesker som må ta ansvar for sin videre livssituasjon. Kommunen opplyser at de er tilbakeholdne med å be om at bekreftelse på mottatt informasjon fra flyktingen i mottakssamtaler fordi det kan bli et press om å bekrefte noe flyktingen faktisk ikke har forstått. Informasjon formidles over tid, der handlingene og flyktingens egne refleksjoner bekrefter i hvilken grad informasjonen faktisk er forstått. Ved dybdeintervjuene var det kun en flyktning som eksplisitt uttrykte at han ikke hadde skjønt noe av de rettighetene han hadde.

Revisjonen observerte i mange av dybdeintervjuene at flyktingene hadde svak forståelse for hva en rettighet er. I flere tilfeller sammenlignet de seg heller med hva andre flyktninger fikk av bistand.

Intervjuene med flyktingene viste at flyktingene er en uensartet gruppe med store individuelle forskjeller i behovet for bistand. Alle flyktninger i dybdeintervjuene bekreftet at de har hatt samtale med flyktningskonsulenten ved ankomst. Som regel har det også deltatt en representant for sosiale tjenester ved første møte etter at flyktingen har kommet til kommunen. Ingen av flyktingene uttrykte at det var spesielle barrierer eller vegring blant flyktingene mot å ta kontakt med kommunen når de hadde behov for bistand. Omtrent halvparten oppga at de hadde hatt behov for bistand av ulik art fra kommunen etter at de var kommet i gang med introduksjonsordningen på FKS.

Sitat fra flyktning:

”Det viktigste er ikke pengene, men at noen er der når jeg trenger noen å snakke med og som kan hjelpe meg når jeg trenger det.”

Når det gjelder selve bistanden etter mottaket, så er tilbakemeldingene fra flyktninger overveiende positive. Spesielt positive er tilbakemeldingene når det gjelder bistand av praktisk eller rådgivningsmessig art. De negative tilbakemeldingene gjaldt den økonomiske bistanden. To av flyktingene var ikke helt fornøyde med omfanget av den økonomiske bistanden. Den ene sammenlignet seg med hva andre flyktninger hadde fått i en annen kommune, mens den andre syntes hun burde motta bostøtte. Andre flyktninger uttrykte seg igjen meget fornøyde med den bistanden de fikk. Faktisk uttrykte noen av flyktingene som

ikke hadde behov for bistand at de syntes at andre flyktninger fikk *for mye og for lett* økonomisk sosialhjelp.

Sitat fra flyktning:

"Å flytte fra et lite rom på asylmottaket til en leilighet med mange rom var som en drøm."

I vår spørreundersøkelse var det kun to av husstandene som ikke var fornøyd med den boligen som de i første omgang ble tilbudt fra kommunen. En begrunnet med usentral beliggenhet og standard, mens den andre gikk på boligens størrelse. I begge tilfellene har husstandene fått ny bolig som de nå er fornøyd med. Flere av flyktninger sammenlignet boligen med den situasjonen de hadde kommet fra, der de hadde levd trangt og tett innpå andre på asylmottak. Flyktninger med bosted i nærheten av Drøbak City uttrykte at de var spesielt fornøyd med boligens beliggenhet i forhold til handelsmuligheter og kollektivtrafikk.

De fleste flyktningene uttrykte seg fornøyd med bosettingstiden, altså tiden fra de fikk beskjed om de skulle bosettes i kommunen og til de faktisk ble bosatt. Noen av de spurte sammenlignet seg med andre flyktninger i asylmottaket, som i noen tilfeller må vente opptil et år før bosetting.

Sitat fra flyktning:

"Jeg kunne ha flyttet til Oslo der andre av mine landsmenn bor, men da hadde jeg ikke lært meg å snakke norsk."

De fleste uttrykte at de var fornøyde med opplæringen de fikk ved FKS, men med noen få unntak: En var misfornøyd med læreren, en annen syntes progresjonen tok for mye hensyn til de svakeste i gruppa og en tredje syntes det ble for mye praksis på bekostning av norskopplæringen. De fleste uttrykte imidlertid stor tilfredshet med praksisplassene de har blitt tilbudt, og flere av de intervjuede mente at dette var viktig for språkopplæringen.

Sitat fra flyktning:

"Før vi flyttet hit fikk vi høre at folk fra Drøbak ikke snakker med utlendinger. Det er ikke sant."

Flyktningene uttrykte at de følte seg som en del av lokalsamfunnet i kommunen. Intervjuene avdekket at de voksne flyktningene hadde liten kontakt med den norsktalende befolkningen utenom arbeidsplassen. Barn og ungdom hadde fått norske venner, og hjemmebesøkene avdekket at barn og ungdom i skolealder hadde gode og betydelige bedre norskkunnskaper enn foreldrene. Det var kun foreldre i barnefamilier som uttrykte at de hadde behov for arenaer der de kan få mer norsktrening. To av familiene fortalte at de hadde fått tildelt flyktningguide gjennom Røde Kors. Den ene familien var veldig fornøyd med denne ordningen. En flyktningguide skal være en frivillig person eller familie som skal fungere som bindeledd mellom aktiviteter i lokalsamfunn og nye innbyggere.

Sitat fra flyktning:

"Vi vil jobbe og klare oss selv."

7.1.2 Fikk flyktningene medvirke til sin egen livssituasjon?

Ved oppstart av introduksjonsprogrammet skal det gjennomføres en samtale ved FKS for å lage en individuell plan for flyktningen. I tillegg skal det lages en individuell plan for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

På den første samtalen deltar flyktningkonsulenten, programansvarlig ved FKS, flyktningen og ofte også undervisningsinspektøren. Det viktigste ved den første samtalen er å kartlegge flyktningens kvalifikasjoner. Både FKS og kommunen kan fortelle at de fleste flyktningene i utgangspunktet har et svakt eierforhold og kjennskap til planer, og ved første samtale har de som regel liten bevissthet om hva de ønsker å arbeide med videre. Derfor blir planene evaluert hver 6. måned. De individuelle planene kan også bli revidert oftere når det er behov for det. Ofte er det flyktningen selv som tar initiativ til revisjonen. Fra kommunens side blir det understreket at de legger vekt på ikke å legge føringer på hva flyktningene ønsker å gjøre, men at de skal kunne reflektere over sin egen situasjon.

Samtlige flyktninger som ble intervjuet bekreftet at de deltok i en samtale for å lage en plan. Noen av flyktningene bekreftet også at planen var blitt revidert underveis etter ønske fra dem. Intervjuene med flyktningene bekreftet at de aller fleste er mest opptatt av å lære norsk og mindre opptatt av arbeidspraksisen og andre arbeidskvalifiserende tiltak innledningsvis i introduksjonsprogrammet. Intervjuene avdekket også store forskjeller i hva slags bevissthet de hadde omkring sine fremtidsplaner ved starten av introduksjonsprogrammet.

7.2 Vurderinger

Ved intervjuene viste det seg at flyktningene ble orientert om sine rettigheter, men at de i større grad forholdt seg til hva andre flyktninger fikk enn til sine rettigheter. En mulig årsak er at de kommer fra samfunn som mangler velferdsordninger med innarbeidede rettigheter, slik at de har liten forståelse for hva en rettighet er. Undersøkelsen avdekket ikke at de ikke hadde mottatt tjenester som de hadde krav på.

Undersøkelsen avdekket at det er store forskjeller i behovene hos flyktningene. Det har spesielt vært et stort behov for veiledning og rådgivning hos mange av flyktningene, og revisjonen vurderer derfor at tilgjengelighet for å kunne motta slike tjenester som helt avgjørende for å gjennomføre en vellykket integrering.

Kommunen legger opp til at flyktningene skal ta ansvar for sitt eget liv, og flyktningene synes å ta dette ansvaret på alvor. De foreløpige effektene tyder på at flyktningene kommer i arbeid, i utdanning eller på annet vis er aktive for å komme i arbeid. Revisjonen vurderer at dette er en velfungerende strategi, men at kommunen må være påpasselig slik at flyktningene ikke slutter å være aktive.

Undersøkelsen har avdekket at flyktningene er med på å forme sine individuelle planer og at de senere er med på å revidere planene på tross av at mange av flyktningene har liten forståelse for hva en plan er i utgangspunktet. Revisjonen vurderer at prosessen er hensiktsmessig, og at flyktningenes medvirkningsrett er godt ivaretatt.

Flyktningene synes også å trives godt i Frogn og har i all hovedsak også mottatt den bistand de både har hatt rett til og behov for. Det kan synes som om spesielt den rådgivningsmessige bistanden har vært viktig for flyktningene.

Flyktningene syntes i all hovedsak å være fornøyde med de boligene de har blitt tildelt. Nær beliggenhet til handel og kollektivtrafikk virket spesielt viktig og viktigere enn standarden på boligen fordi de fleste flyktningene er helt avhengig av kollektivtrafikk for å komme i gang med introduksjonsordningen.

Flyktningene synes også å trives godt i Frogn, og kun en av de undersøkte husstandene har flyttet fra kommunen.

7.3 Konklusjoner

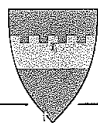
- De fleste flyktningene er godt fornøyd med den bistanden de har fått. De er spesielt fornøyd med rådgivningsbistanden.
- I de få tilfellene som flyktningene er misfornøyde med bistanden, skyldes det ofte at de sammenligner seg med hva andre har fått og ikke hva de har rett til.
- De fleste flyktningene opplever ikke at det er vanskelig å ta kontakt med kommunen når de trenger bistand.
- De fleste flyktningene er blitt bosatt i egnede boliger. Nærhet til handel og offentlig kommunikasjon synes å være spesielt viktig for flyktningene.
- Flyktningene har medvirket til sin egen individuelle plan.
- Flyktningene trives godt i kommunen. Kun en av 14 undersøkte husstander i utvalget har flyttet fra kommunen.

8 Anbefalinger

Revisjonen har ikke avdekket lovbrudd eller store avvik fra statlige eller kommunale føringer og målsettinger gjennom undersøkelsen. Revisjonen vil likevel anbefale Frogn kommune å vurdere følgende tiltak:

- 1 Legge frem mottaksplanen til orientering eller behandling på politisk nivå.
- 2 Bedre synliggjøring av mottaks- og integreringsarbeidet i kommunale styringsdokumenter.
- 3 Etablere målsettinger for integreringsarbeidet.
- 4 Opprettholde og gjerne forbedre tilgjengeligheten til sin kontakt (flyktningkonsulenten) også etter at lokalt NAV-kontor er opprettet.
- 5 Gjennomgå rutiner for utbetaling av introduksjonsstønad, slik at justeringer og trekk i introduksjonsstønaden blir fulgt opp.
- 6 Gjennomgå rutiner for hvordan følge opp flyktninger som avbryter introduksjonsordningen uten bestått språktest.

9 Rådmannens uttalelse

**FROGN
KOMMUNE**

NAV Frogn

Follo distriksrevisjon
Pb 3010 Ski
1402 Ski

Vår ref.:
08/2023/EL
09/2678

Deres ref :

Ark :
216 F30

Dato:
24 02 2009

FORVALTNINGSREVISJON: ARBEID MED FLYKTNINGER – RÅDMANNENS HØRINGSUTTALELSE:

Rådmannens høringsuttalelse til forvaltningsrevisjonsrapport:

Follo distriksrevisjon - Forvaltningsrevisjonsrapport 2/09

Mottak og integrering av flyktninger - Frogn kommune

Rådmannens uttalelse

Rådmannen vil med hensyn til foreliggende rapport bemerke at en er tilfreds med at hensikten med prosjektet er tydelig beskrevet og at metodikk, bruk av kilder og relevante data tilfredsstillende de kvalitetskrav som en må forutsette oppfylt av et arbeid som dette. Kriteriene for revisjon av denne delen av kommunens virksomhet oppfattes også som relevante.

Samlet gir rapporten en solid inntrykk. Den er informativ og fokusert på relevante problemstillinger. Rapportens konklusjoner og vurderinger fremstår derfor som godt begrunnede.

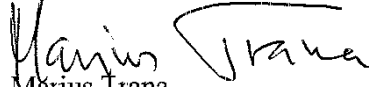
Når det gjelder rapportens konklusjoner (pkt. 7.3) er de entydig positive slik at utfordringen for kommunen blir å sørge for at den situasjon som er beskrevet blir opprettholdt videre. Når det gjelder vurdering av tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger (pkt. 8 i rapporten) vil omtalt mottaksplan i Frogn kommune (jf. pkt 6.1.1 i rapporten) innarbeides videre i enhetenes rutiner for arbeid med mottak og integrering av flyktninger. Videre slutter en seg til anbefalingen om i sterkere grad å synliggjøre mottaks- og integreringsarbeidet i kommunale styringsdokumenter. I denne sammenhengen vil en også innarbeide de statlige målsettingene for integreringsarbeidet i relevante plandokumenter.

En merker seg også rapportens vektlegging av god tilgjengelighet til kommunens flyktningkonsulent som en viktig faktor for et vellykket integreringsarbeid og vil derfor følge utviklingen nøye når det gjelder NAV-kontorets ivaretagelse av denne situasjonen.

GATEADRESSE:	POSTADRESSE:	TELEFON:	TELEFAX:	BANKGIRO SKATT:	BANKGIRO:	ORG.NR.:
Rådhusveien 6	Postboks 10	64 90 60 00	64 90 60 01	7855 05 02150	1617 07 02720	963 999 089
1440 DRØBAK	1440 DRØBAK	www.frogn.kommune.no		postmottak@frogn.kommune.no		

Kvalitetssikring av rutiner for utbetaling av introduksjonsstønnen i forhold til justeringer og trekk i utbetalinger vil bli fulgt opp i forhold til arbeidet med oppdatering av rutiner for de kommunale tjenestene i NAV-kontoret.

Med hilsen

Marius Trana
Rådmann

10 Revisjonens kommentarer til rådmannens uttalelse

Det vises til rådmannens høringsuttalelse av 24. februar 2009.

Revisjonen merker seg at rådmannen oppfatter rapporten som informativ og fokusert på relevante problemstillinger.

I rådmannens uttalelse blir det skissert hvordan kommunen vil følge opp 5 av de 6 anbefalingene. Revisjonen er tilfreds med at det er identifisert tiltak som det skal arbeides videre med på disse områdene.

11 Litteraturliste

Lover

- LOV 2003-07-04 nr. 80: Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere
- LOV 1991-12-31 nr. 18: Lov om sosiale tjenester

Forskrifter

- FOR 2005-04-20 nr. 341: Forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere
- FOR 2005-09-16 nr. 1055: Forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
- FOR 2005-04-20 nr. 342: Forskrift om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister)

Dokumenter fra Frogn kommune og FKS

- Prosjektrapport (februar 2004): Forslag til innføring av introduksjonsordningen i kommunene Frogn – Ski – Vestby
- Rapport fra Follo kvalifiseringsenter IKS (april 2005): Evaluering av introduksjonsprogrammet for perioden 01.09.04 – 31.03.05
- Mottaksplan Flyktninger i Frogn kommune
- Kvalitetsloven: Saksbehandling og effektivering Introduksjonsstønad
- Virksomhetsplan for 2008 – 2011
- Selvbetjeningsportal Frogn kommune: Flyktninger – bosetting og integrering
- Årsmelding 2007 for sosial- og barneverntjenester
- Notat – bakgrunnsopplysninger vedr. bosetting av flyktninger i Frogn kommune
- Individuelle planer og fraværsregistrering ved FKS
- Regnskapsutskrifter

Annet

- IMDi-rapport 7-2008: Deltakelse og måloppnåelse, Resultatrapportering fra introduksjonsordningen 2007
- Rutinehåndbok for bosetting i IMDi, september 2006
- Fafo-rapport 2007/34: Med rett til å lære og plikt til å delta. En evaluering av introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger og innvandrere